

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 „ — „
Na štvrt' roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ' a vydavateľ' :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo :

Budapest, IV. ker., Ferenc-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Vyzvanie

k voličom kresťanskej ľudovej strany.

Kresťanská ľudová strana snemová na čas volebných zápasov zo svojho lóna vyslala z prvoriadnych pravotárov složený výbor Obrany Volby.

Pozornosť ctených voličov kresťanskej ľudovej strany z tej príčiny na to vyzývame, že jestli by buď vrchnosti, buď verejní úradníci alebo súkromníci proti čistote volieb a slobode od každého vplyvu dopúšťali sa nedovolených a zákonmi zakázaných účinkov, aby to bezodkladne oznámili kancelárii Výboru Obrany Volby (Budapešť, IV., Ferenc-József rakpart číslo 27.), ktorá nielen celkom bezplatne obráni urazené práva voličov, lež aj proti vinnikom hneď prísne zakročí.

Budapešť, dňa 12. marca 1910.

**Predsediectvo
kresťanskej ľudovej strany
snemovej.**

Politické zneužívania v trenčianskej stolici.

Nikdy sme to neočakávali od liberálov, že oni krajinské zákony ctíť a vážiť si budú. Ne-prekvapilo nás teda ani najmenej, že pri utvorení Khuenovej liberálnej strany v Trenčíne, úradníci stoliční, mestskí a celej verejnej správy dopustili sa takej nezákonnosti, nad ktorou

každý šlachetne smýšľajúci človek nanajvýš pohoršíť sa musí, bo tým dokázali, že si kráľom potvrdené zákony zhola nič nevšímajú a že skrze to aj ľudu dávajú zlý príklad, bo povzbudzujú ho, aby príležitostne tiež za nič nepovažoval krajinské zákony.

Starí liberáli trenčanskej stolice na 11. marca svolali do Trenčína veľké utvorené shromaždenie Khuenovej robotnej, teda politickej strany. Vyzvanie ku tomuto shromaždeniu rozširovali po obciach plakátmi a v novinách. Že toto vyzvanie na trenčanské obecnstvo podpísalo 120 členov trenčianskych, to není síce žiadna nezákonnosť, bo každý neodvislý a v žiadnej štátnej alebo administratívnej službe aktívne nestojáci občan má právo dľa svojho presvedčenia účasť brať pri utvorení akejkoľvek politickej strany. Že ale toto vyzvanie podpísali aj v aktívnej štátnej a administratívnej službe stojáci úradníci skrze to prehrešili sa proti krajinským zákonom a zaslúžia, aby sme druhým ku výstrahe jejích mena uverejnili v nasledovnom:

Vyzvanie k utvorení Khuenovej politickej strany proti zreteľnému nariadeniu krajinských zákonov podpísali :

Justin Baross, nateraz trenčiansky podžupan, Štefan Rudnay ml. stoličný hlavný notár, Karol Petráss predseda stoličnej sirotskej stolice, Ladislav Ujfalušsy popredseda stoličnej sirotskej stolice, Elek Mikó assesor stoličnej sirotskej stolice, Ján Zamaróczy hlavný slúžny okresu bánovského, Imrich Motesiczky hlavný slúžny okresu trenčianskeho, Karol Schvammer hlavný slúžny okresu čačanskeho, Ján Baross hlavný slúžny okresu illavského, Eugen Cselkó hlavný

služny okresu kysucko-novomestského, Ladislav Tomaniczky hlavný služny okresu veľkobyfčianskeho, Ladislav Liha hlavný služny okresu považsko-bystrického, Ignác Rada hlavný služny okresu žilinského, dr. Julius Pafterer služny žilinský, Anton Teszelszky služny trenčanský, Georg Kubinyi služny puchovský, Ernest Ucsnay mešťanosta trenčanský, Eugen Mach trenčanský kapitán polície, Franc Sándor mestský radca trenčanský, Alexander Zelenay mestský hlavný notár trenčanský.

Ján Baross illavský služny mimo toho, že proti zákonom podpísal vyzvanie k utvoreniu Khuenovej politickej strany s kandidátom tejto strany, grófom Jánom Pongrácom chodil po okrese považsko-bystrickom a v mestečku Bellus kortešovať proboval u farára Ondreja Bereghyho ako korteš Khuenovej strany s grófom Pongráczom bol u notára Ludvika Ruttek, u rychtára Štetana Fajšik, u árendáša Schlesingera a u gazdu Michala Bedmar Hakán. V obci Barossháza s liberálnym kandidátom navštívil zas notára Viktora Henczel, farára Ondreja Pápay a Bernáta Pollitzer, ako hlavný služny všetkých nahováral, aby pri voľbe hlasovali jedine na kandidáta liberálov, grófa Pongráca.

Kresťanská ľudová strana za každej príležitosti neohrozene vystupovala proti každým nezákonnosťám, akých dopúšťali sa zlomyseľne verejní úradníci.

Georg *Szmrecsányi* krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu považsko-bystrického bráni len najsvätejšie záujmy ľudu a vážnosť kráľom potvrdených zákonov, keď proti výsudaným verejným úradníkom od ministra vnútra **presne žiada zakročenie disciplinárne.**

167. §. XV. zák. čl. z roku 1899. o kurialnom súdobníctve nad voľbami krajinských vyslancov zretedelne hovorí:

«Štátni a administratívni verejní úradníci, mešťanosta a kapitán mesta so sriadeným magistrátom, obecný (okresný) notár nemôžu účasť brať pri svolávaní shromaždenia politických strán. Dľa prvého východku 168. §. tohože zákona ale, jestli sa kto proti tomuto zákonu prebrešuje, keď len svojim skutkom alebo zanedbaním nezaslúži prísnejšieho posúdenia: padá pod disciplinárne zakročenie.»

Georg *Szmrecsányi* krajinský vyslanec kre-

stanskej ľudovej strany zakročením svojim dokázal, ak veľmi mu na srdci leží blaho pospolitého ľudu. Takýchto zastupiteľov na sneme potrebuje náš ľud katolícky. Preto nech žije *Georg Szmrecsányi!* **Nech žije kresťanská ľudová strana!**

Z Oravy.

Dlhá.

Ako nám už všeobecne známo, vláda naša krajinská sa premenila — nastala tá *nová*, ktorá pod predsedníctvom Khuena všetko to poslubo-ovala Viedni, čo len od nej žiadali.

Slúbila nových 500 millionov korún na vojenskej morskej lode, slúbila mnoho, možno aj dvakrát toľko rekrutov ako dávali sme dosiaľ, slúbila také smluvy (kontrakty) previesť s cudzozemskom, v smysle ktorých z Rumunska, Srbska a z územia balkánskych štátov dobytok pri najvýhodnejších podmienkach a v najväčších rozmeroch dovážať možno do našej krajiny: cena nášho statku nasledkom toho hrozne zkle-sne a tak náš ľud, ktorý sa najviac dochovávaním lichvy zaoberá, do najväčšej biedy upadne.

Aby Khuen tieto sľuby vyplniť mohol, potrebuje nových ablegátov, ktorí mu všetko čo len žiada svotizujú, následkom toho nariadi nové voľby a usilovať sa bude väčšinu dostať do krajinského snemu, čo hneď i s najväčším nátlakom. Penázi nebude chýbať, pálenka potokom bude tiecť — ale nech Boch zachová náš ľud, aby sa týmto dal zviest, bo by on tie peniaze po voľbách stonásobne vrátil a tie oldomáše do smrti musel oplakávať, keby Khuenová staroliberálna stránka dostala sa ku väčšine vo sneme.

Aby Khuen väčšinu dostal v sneme, spojil sa so starými, politične už dávno pochovanými tatármi a liberálmi, ktorí vždy najvztekľejší nepriateli boli našej katolíckej cirkvi a od ktorých my veriaci katolíci nikdy nič dobrého a vždy len všetko zlé očakávať môžeme.

Ministri tejto vlády, krom jedného sú všetko zaťatí liberáli, ba aj taký sa medzi nimi nachodí, ktorý, aby sa častejšie ženit mohol zanechal svoju katolícku vieru a vstúpil do sekty unitárov.

Za hlavných županov vymenovaní sú všade staré mrtvoly liberalné; tak aj u nás, keď

nás všade obľúbený hlavný župan Georg Bulla nechcel svoje presvedčenie zapredať a predvidiac nebezpečenstvo, do akého upadne krajina, nechcel túto novú vládu podporovať, lež radšej zanechal svoj skvostný stav, hodný plat a zaľakoval. Čo sa potom stalo? Khuen na jeho miesto v našej skoro čisto katolíckej stolici za hlavného župana vymenoval luterána a starého liberála Čaploviča.

My si ctíme našich spolubratov evanjelikov ale by sa predsa bolo slušalo, keby nám katolíkom katolíka boli postavili na čelo našej stolice.

Georg Bulla, náš statný bývalý hlavný župan ale neopúšťa nás, za náš dobrý slovenský ľud ako dosavád chce aj ďalej pracovať a preto vystupuje proti liberálovi Khuenovi ako náš ablegátsky kandidát s programom kresťanskej ľudovej strany.

Navštívil už väčšiu čiastku nášho volebného okresu; skoro celý turdošinský okres, ako aj Záholie vítaly ho s najväčšou radosťou a krem krčmárov, starých liberálov a tatárov s najväčšou oduševnenosťou slúbili mu všetci voličia nezklatnú dôveru.

V Dluhej pristavil sa 4. marca, všetci kresťanskí voličia privítali ho slávne, s úprimnou radosťou a po vypočutí jeho statočného nábožného a oravského programu: všetci dali mu ruku a slovo statočnosti, že ho nezanechajú a vždy podporovať budú.

Nuž ako že by nie? Veď je to náš človek Oravec — veď ho všetci známe — medzi nami sa narodil, medzi nami vyriastol, veď nám za tých 23 rokov čo ako hlavný slúžny, vicešpán a hlavný župan u nás úradoval, vždy bol láskavým otcom, každého vždy milo prijal a všetko vynaložil, aby dľa možnosti každému nám pomáhal v našich biedach a trápeniach.

Nebolo by pekne, ani statočne od nás, keby sme ho teraz zanechali a s telom i dušou nepodporovali. My kresťanskí voličia ako statoční a verní ľudáci len za ním budeme a za ním pojdeme a s pomocou božou jeho program, jeho zástava zvíťazia pri nastávajúcich voľbách!

Daj nám Bože víťazstva a nech žije vrele milovaný ablegátsky kandidát náš Georg Bulla!!!

—y.

Z Katolíckej Ľudovej Jednoty. Sekularizácia — lúpež!

Či má byť majetok katolíckej cirkvi?

Freimaureri a socialdemokrati vzali do svojho programu sekularizáciu katolíckeho cirkevného majetku. Šťastného-nešťastného tým za nos vedú, že len takto možno krajinu do rozkvetu uviesť a zrušiť nerovnakosť majetkovú. V zahalení lúpežníckych tužieb, vo vymýšľaní všeliakého prekrúcaného mudrovania sú vynáezaví. Z týchto strhá závoj nový leták, ktorý na 32 stranách dôkladne vykazuje pôvod a povojanie cirkevného majetku, tajné úmysle sekularizačných rytierov, nesmiernu škodu, ktorá pochodí z olúpenia cirkvi o majetok na katolíkov. V každom ohľade výtečný leták Ľudová Jednota na požiadanie každému členovi zdarma pošle, za to ale z uznalivosti prosí vyhradenie poštových a manipulačných trov, zaslaním nasledovných obnosov:

za	1 kus	5 halierov
«	5 kusov	10 «
«	10—20	«	...	30 «
«	20—50	«	...	40 «
«	50—100	«	...	1 korunu.

S objednaním treba sa ponáhľať, lebo zásoba letákov sa zaiste chytro minie.

Krátke zprávy o Katolíckej Ľudovej Jednote. Najnovšie vydržiavané boly shromaždenia v obciach:

Felsővadas (Trenč. stol.) Horlivý miestny farár Ondrej Mayer peknou rečou zahájil shromaždenie 4. marca. Ján Bartos tajomník zo stredišťa v poučnej prednáške vykladal ciele a potrebnosť Jednoty. Za členov dalo sa zapísať 68 veriacich.

Máriatölgyes (Trenč. stol.) Viacej sto ľudí dostavilo sa 6. marca predpoludním ku shromaždeniu, v ktorom kaplán Géza Horváth rečnil o veľkej významnosti katolíckych škôl a tajomník Ján Bartos účtoval o doterajšom účinkovaní Jednoty, ktorá nateraz má tu 106 členov.

Hóllak (Trenč. stol.) Veľkolepé shromaždenie vydržiavané tu bolo 6. marca popoludní, za prítomnosti asi 1000 veriacich. Neohrozený bojovník za katolícke zásady miestny farár Štefan Rényi zahájil shromaždenie oduševnenou rečou

po čom pri všestrannom zvučnom schvalovaní rečnili: Géza Horváth, kaplán obce Máriatölgyes o katolíckych školách a sekularizácii a tajomník Ján Bartos o vznešených úlohách Jednoty, ktorá tu má 390 členov.

Nagysziklás (Trenč. stol.) Neunávene horlivý farár Ján Darvay 7. marca zahájil shromaždenie po čom tajomník Ján Bartos vysvetľoval Jednotu a učiteľ Georg Szuly v hlboko poučnej prednáške poukázal na veľkú významnosť katolíckych škôl. Jednota má tu 108 členov.

Ďalšie shromaždenia vydržiavané boli v obciach: **Csicsó** (stol. Komárom), **Kerény** (Bács), **Szempe** (Pozsony), **Sóskút** (Fehér), **Pállya** (Zemplén), **Szerelmes** (Zemplén), **Bácsordas** (Bács), **Kisnémed** (Pest), **Butka** (Zemplén), **Erneszt-háza** (Torontál), **Zádorlak** (Temes), **Kászonuj-falu** (Csik).

Členovský sošit na mesiac marec, t. j. tretí, ktorý tohoto roku vydala Katolícka Ludová Jednota už opustil tlač a rozposiela sa riadne všetkým členom, ktorí s poplatkami nezaostali. Najpoučnejšie čítanie pre katolíkov sú sošity Ludové Jednoty.

K volebným pohybom v prievidzskom okrese.

Z nášho prievidzského okresu v 10. čísle Ludových Novín píše istý Sielnický, že z nášho čisto katolíckeho a len z polovice slovenského okresu žiadnej «národnárskej» ozveny ne-slyšaf.

Nuž viete prečo, pane Sielnický? Len preto, lebo naši slováci sú najprv horliví a svojej katolíckej viere verne oddaní katolíci a potom sú verní občania svojej vlasti a tej zeme, z ktorej žijú, kde ležia ich majetky a hroboch odpočívajú ich praotcovia a rodiny. Není sú to takí pobláznení a zdemokratizovaní katolíci a prázdnej hlavy ľudia ako ste vy pane Sielnický, ktorý ako kňaz opovažujete sa písať, že len v nekresťanskom a cigáňskom «Kresfane», ktosi oslavuje Kolomana Brestyenzskyho.

Nuž pane Sielnický, «Kresfan» by len v tom páde bol nekresťanský a cigáňsky, keby ste ho vy redigoval.

Ďalej píše pán Sielnický, že je to chudiak,

čo ma v tom «Kresfane» svelebuje, lebo že nevie čo je láska. Nuž pane Sielnický a vy viete čo je láska? Či ste vy z lásky písal ten článok? Je to snáď láska také hrozné cigáňstva písať o tom človekovi, ktorý vám nikdy nič zlého neurobil? Do včulku som vám bol dobrý priateľ, ba čo viac, pre vaše národníastvo som vás vždy bránil a dostalo sa mi za to dosť nepríjemných uštipkov. Není to láska čo vy robíte. Vy pane Sielnický ani pochopu nemáte viac o láske, bo socialdemokratické národníastvo túto cnosť už celkom vyklčovalo z vašeho srdca.

Národníarskym duchom celkom zaslepený pán Sielnický píše o mne nasledujúce táraniny:

Že som netrpezlivý, lebo že som netrpezlive čakal, kým mi pán Ernszt okres neodstúpil. Pán Sielnický už zabudol, že keď bol farárom lazanským, koľko rázy mu pán Ernszt povedal, že on tu viac nevystúpi. Aj to tára pán Sielnický, že som pyšný, bo s menom brestyenyei Brestyenzsky mám visitkarty a že som zeman. Nuž pre Boha živého, či pred socialdemokratickými národníarmi aj to je už hriech? Že som ctíziadostivý a že hľadám popularitu. Nie pane Sielnický, nežiadam a nehľadám ani popularity ani úcty, bo na tento čas chvála Bohu obojeho mám dosť. Vy ale pane Sielnický hľadáte a žiadate si snáď aj úctu aj popularitu a zišlo by sa vám oboje, keď sa nám za toho kandidáta ponúkate.

Tára ďalej pán Sielnický, že sa rozhadzujem, bo že v Pezinku brýzgal som na Slovákov. Nie na Slovákov som brýzgal, lež na takých národníarskych vodcov, ako je aj pán Sielnický, ktorý náš dobrý slovenský ľud aj k tomu navádza, aby sa neučil uhorskú reč. Páni vodcovia sa ale naučili túto reč, aby mohli byť kňazmi, fiškálmi, ablegátmi, aby nemuseli doma orať, kopaf a ovce pásť. Čo by im snáď aj lepšie pristalo.

Tára ešte pán Sielnický, že činím nepravosť, ako som to košovskému farárovi pri škole učinil. Toto nech nespomína pán farár košovský. Bo miesto toho, že na druhý deň utekal do Križa na mňa cigániť, mal v tom výbore radšej aspoň to žiadať, aby v Koši vždy len katolícki učítelia vymenovaní boli. On ale v katolíckom ohľade zhola ničoho nežiadal. Pravda, v národníarskom

ohlade, to už skorej. Bol tam ale aj hlavný slúžny a ten skrýva u seba akýsi reversálik...

Píše pán Sielnicky, že som zlomyseľný a zle činím. Lebo že i s Bartákym zle som zachádzal. Ja som ale Bartákymu jednoducho len jeho grobianstvo vrátil a nevedel som, že je ťažko chorý.

Pan Sielnicky píše ešte ďalej: «Ale nechajme toto všetko tak, hlavné je, že brestyenyei Brestyenzky nemá lásky k ľudu, že nenávidí reč slovenskú.»

Nuž čo vy voličia a občania moji na toto poviete? Ktorý ze ste sa už u pána Sielnického alebo kdekolvek ponosovali, že ja nemám lásky k vám, alebo že nenávidím našu slovenskú reč? No vidíte drahí občania moji, aj z tohoto si môžete príklad vziať, ako tí národnári zmýšľajú a verejne cigánia. No vyvolte si takého ablegáta, s tak veľkou láskou. Potom už ani robiť nemusíme, ten nás s jeho láskou aj nasytí aj odeje.

Potom sa pán Sielnicky zase obrátil proti našej kresťanskej ľudovej strane a menuje ju posmešne svätuškárskou stranou. To už neviem či z lásky a či z katolíckeho citu. Nuž pane Sielnicky, či už treba väčšieho svätuškára ako ste vy? A keby sme celkom odkryli ten váš svätuškársky kepienok, ako by ste potom vyzeral? Nechajme to ale, o tom druhý raz. Pán Sielnicky opovážil sa písať o našej kresťanskej ľudovej strane. Pre Pána Boha! Je to katolícky kňaz, čo o tejto strane tak pohoršlive píše? Vie to pán Sielnicky, že jestli katolíctvo dakedy u nás upadne, tomu najviacej na príčine sú takí katolícki kňazi ako je on?

Aj to píše pán Sielnicky: «Nedajte sa balamutiť tým, že brestyenyei Brestyenskyho strana — to jest naša ľudová strana — bráni našu vieru. Nuž pane Sielnicky, asnáď tá strana bráni našu vieru, ku ktorej vy patríte? Viete občania moji, akých pajtášov má pán Sielnicky v jeho strane? Sú to socialdemokrati, freimaureri, luteráni a takí katolíci, ktorí už celkom ztratili jejich katolícku česť a katolícke presvedčenie. A títo chcujú našu katolícku vieru, naše katolícke zásady, náš dobrý katolícky slovenský ľud brániť a chrániť? No, ďakujem pekne. Viete katolíci moji ako by nás bránili? Ako vo Francúzsku! Tak veru!

A keď už pán Sielnicky všetku jeho lásku

takto vylial po mne a po našej ľudovej strane našemu okresu za kandidáta odporúča pána Kačku, bývalého lažanského farára. Ej! Ej! Nebolo by to krajšie bývalo, keby to odporúčanie niekto iný bol napísal? Ten Pán Sielnicky totiž nie v Sielniciach, ale tuším v Dovale býva.

Moji voličia a moj celý okres, ako aj pán Sielnicky dobre vedia, čo som ja za tie 4 roky vykonal pre jednotlivých, pre spolky a pre obce. Ja ale cteným voličom nášho okresu vrele odporúčam aby išli opýtať sa do Koša a do Dova-lova ku pánu farárovi, že čo už národnári ablegáti dobrého vykonal pre ľud, pre obce, pre spolky a pre tú našu slovenčinu? Títo dva páni ako statoční kňazia povedia, že národnári ablegáti veru zhola nič dobrého nevykonal ani pre chudobný roľnícky slovenský ľud, ani pre obce, ani pre spolky, ale ani pre tu našu slovenčinu.

Voličia nášho okresu dla tohoto budú súdiť a aj pokračovať pri nastávajúcích voľbách.

Keď konečne ešte poznamenávam, že ten článok složili a písali dvaja, z ktorých jeden faru a druhý dekanstvo musel opustiť v našom okrese, nemôžem sa zdržať, aby som im obom moje najvрейšie vďaky nevyslovil za ten ich článok, ktorý veľmi dobre upotrebím pri nastávajúcích voľbách a z ktorého nielen môj okres, lež aj všetky slovenské okresy, ktoré mňa a moje účinkovanie znajú, nepodvratne presvedčia sa o tom, s akými potupnými prostriedkami pracujú a ako milujú pravdu naši chýrni národnári.

Koloman Brestyenzky

krajinský vyslanec okresu prievidského.

Rapkáč.

Napísal: Ján Horváth, kaplán vstrkovský.

Deťom školským vysvetloval som práve obrady (ceremonie) veľkonočné a spomenul som rapkáč, pri čom som podotknul, aký význam má rapkáč pri slávnostach veľkonočných.

— Deti — pýtam sa — videly ste už vo vašom živote rapkáč?

Tu všetky deti dvíhaly prsty na znak toho, že veru videly. Jedno chlapčisko zvláštne sa hniezdilo na svojom mieste a preto som ho oslovil, aby povedal čo má na jazyku.

— Pán kapláno, já počujem každý deň rapkať!

— Kde? — pýtam sa zarazeno.

— Nuž doma.

— Doma? Jako to myslíš?

— Tak pán kapláno, že keď moja maminka veľmi mnoho vyprávajú, vtedy môj tatinko ich takto okriknú:

— Tak ti chodí ten tvoj jazyk, jako rapkáč. Zakiaľ už budeš rapkať?

Malého chlapíka som hneď posadil, lebo chcel ešte čosi povedať, ale som mu nedovolil, veď už aj na toto sa rehotali ostatní.

No, ale musím uznať, že toto porovnanie nebolo celkom zlé. Jazyk a rapkáč! Mnohorozy veru jazyk ľudský nekoná vznešenejšiu prácu, jako že len rapká. Ej, a koľko zlého spôsobí toto rapkánie!

Svätý Jakub apoštol vo svojom liste veľmi krásne opisuje jazyk, jakožto žriedlo najviacerých hriechov. Tie hviezdičky by tak bystro nesvietily na oblohe nebeskej, keby rozumely, koľko zlého sa pácha len cez jeden jediný deň jazykom. Keď má byť vydláždená cesta, ktorá do pekla vedie: a keď táto cesta je vydláždená hriechami, vtedy ona istotne je vyložená hriechami jazyka. Koľko zvady, hrešenia, prekliňania, oškodujúcich, oplzlých rečí; rečí, ktorými sa len čas mrhá, lenivosť podporuje, bláznivosť rozširuje, česť, statočnosť, čistota podkopáva, zapričinuje jazyk.

Rečou, slovami vyjadrujú sa myšlienky srdca ľudského. Jaká teda nesmierná zlosť musí spočívať v srdciach ľudských, keď si pomyslíme na tie hriechy, ktoré sa páchajú jazykom?

Vofakto vypráva o svojom blížnom. Nech ale jedno slovíčko preinakší, jako to on počul; alebo nech preinakší svoj hlas: už je blížny, o ktorom vypráva, v inom svetle postavený. Takto fajnovy, ale nebezpečne pichá jazyk. Pichá ako ihla! Ale do srdca!

A v tomto ohľade svet prednosť dáva ženskému pohľadu. Svet súdi, že jazyk zvláštne u ženských je veľmi vyvinutý a ponevác je viacej vyvinutý, preto sa aj — hádam — lepšie obracia. Nie tá je najlepšia žena. o ktorej najmenej vyprávajú, lež tá, ktorá najmenej vypráva. Preto najväčšou ozdobou pre ženskú je, keď čím menej vypráva.

Bol som ráz u frizíra, abych sa dal oholiť. Frizír ma touto otázkou prekvapil:

— Pán kaplán, vy to veru musíte vedieť, že prečo nerastie ženám brada? Vy ste sa to istotne učil!

Ja som rozmýšľal, ale nič som nemohol vypáliť. Musel som uznať, že túto hádku veru neviem rozluštiť.

— Divajte sa pán kaplán — odpovedal frizír — Pán Boh to veľmi múdro nariadil. Ženy by neboly v stave ani zatiaľ mlčať, zakiaľ by im holič bradu oholil.

Ba už keď dieťa prinde na svet, dievča prezradí svoju prirodzenosť.

Istá panička sa ponosovala jej mužovi, že jej sestra má už dvojročné dieťa, ale nepíše, či je to dievča alebo chlapec. Muž jej na to hovorí:

— Ale právda, to ti píše, že tá bábika už vypráva?

— O áno — odpovedala žena.

— No, to bude istotne dievča, bo tej sa skorej rozviaže jazyk, jako chlapcovi.

Takrečeno tri čiastky dňa obracajú ľudia na vyprávky, ba jazyk mnohých vrtí sa ešte i vo sne. Natolko nespokojný úd tela ľudského je jazyk. Včul si pomyslíme, čo je natom užitočného? Čo je z toho Bohu milého? A čo je blížnemu osožného? Pomyslíme si na nemocných. Jako vyprávajú tí, ktorí nemocného navštívia? Hlas, ktorým vyprávajú, vec, o ktorej sa vyprávajú: jak často zapričinia veľkú bolesť tomu nemocnému, ktorý sa nemôže brániť proti nim.

Pohliadnime na jednu rodinu. Tam pred deťmi vypráva sa o takých veciach, ktoré by sa nemali spomínať ani pred dospelými Nactiutranie, ohováranie, cigáňstva spomínajú pred deťmi, alebo ich i k tomu podučujú. Jazyk ale je k tomu stvorený, aby oslavoval Boha, aby dobre činil blížnemu!

Spasiteľ hovorí, že z každého slova budeme počet vydávať. Sväté písmo za najväčšiu milosť pokladá, jestli kto jazykom nehreší, ale slúži nim ku sláve božej.

Ej a mnohé dievčence! Koľko vedia vyprávať, keď sa tak sidú. Až hrúza! Keby sme tie slová do radu postavili ako vojákov, dostali by sme z toho veru pekný riadok! A sú dalej diev-

čence natoľko vzdorovité proti matke svojej a v odpovediach tak neuctivé, že keď by ich divý vlk uzrel, aj ten by pred nimi musel utichnúť. A jakú mrzutú a kyselú tvár robia, keď počujú karhanie matkyné, veru na ocot obrátiť sa musí aj ta voda, ktorou sa umývajú. No a jaký ostrý jazyk bude mať také dievča vtedy, keď dostane vofakého bojka za muža. Vtedy ten istotne musí uznať za pravdu, čo som kedysi čítal: «Moja dobrá žena, to je len dobrota. Podelili sme si prácu. Keď ona hovorí, ja čuším a keď ja čuším, ona hovorí. A pri tom nikdy neustane.»

Ten muž doista vždy musel čušať, pretože jeho drahá manželka vždy rapkala. A či to neni najviac rázy zbytočné? Či si s tým hubovaním pomôže? Veru, mnohorázy nie. Keď chce svojho muža obrátiť, to len vtedy môže dosiahnuť, keď čím menej rozpráva a hreší. Keď muž hreší a žena hreší, to je už potom veru celé peklo. A takúto osobu potom pozná celé mesto, celé okolie, nie pre volaaké dobré vlastnosti, lež pre zlý jazyk. Takáto veru nemusí ho ani vyplaziť, už aj bez toho vedia ľudia, jaký je zlý. Tak jako sa to stalo s istou nemocnou ženou. Muž jej zavolať lekára.

— Ukážte jazyk — volal lekár na nemocnú.

Nato muž zvrchol sa, chytil doktora za kabát a skrikol naň:

— Teraz ale pán doktor hneď utekajte von z domu. Ja nepotrebujem takého lekára. Moja žena má taký jazyk, že ho ani ukazovať netreba a pozná ju po ňom celé okolie...

A vskutku, milý čitateľu, svet dobre zná takéto jazyčné osoby. Chýr ich prechádza a nasleduje. Jazyk svoj ani ukazovať nemusia, ľudia itak vedia, že je veľmi — dlhý. Mal by si vidieť, keď sa tak sídu takéto osoby, tam oklepujú každého a neni taká vec, ktorú by nebraly do roboty. Či cudzí, či známy, priateľ alebo nepriateľ, domáce záležitosti a čo sa v obci stáva, všetko sa musí pretriasť.

Takéto dve rytierky sišly sa jednú pred poludním. Ich vyprávkam nebolo konca-kraja. Pospomínaly všetko, ba ešte i nad tým mudrovaly, že kedy a jako bude koniec sveta. Potom preišla reč na domácnosť, na výchovu dietok.

— Veru moja milá priateľkyňa, ja som veru šťastlivá matka. Mám veľkú radosť s mojimi

dietkami. Zvláštne ten najväčší mi spôsobí veľké potešenie. Lebo Štefko je už natoľko múdry, že vie pozor dávať i na malú Aničku. Ozaj taký pozor dáva na ňu, ani na svoje oči. (Vtedy skrikne do izby):

— Štefko!

— Tu som mama!

— A dávaš pozor na Aničku?

— Ano, ihrám sa aj včul s ňou!

— A zlato moje, na čo si ihráte?

— Našiel som tatinkovú britvu a s touto včul holím Aničku...

Tak veru! Medzi darobnými vyprávkami zabudne sa na domácnosť a čo všeličo sa tam stať môže: o tom nás poučujú noviny, Všelijaké nešťastia tutej majú svoj základ. Nepozornosť, dlhé rozhovory a diškurze zapríčinia to, čo potom napraviť nemožno.

V Močenku panuje tá obyčaj, že tam ženy ktoré sa dla vôle chcejú povyprávať, na nedeľu si to odložia. Potom ale v nedeľu po litaniach dve-tri hodiny krákorá pred kostolom v tom najvrúcnejšom rozhovore. Matka s dcérou, kmotričky, tetky a strynky, všetko sa vesele vypráva a vtedy sa tam už povyprávajú na celý týždeň. Na druhú nedeľu majú potom zas druhý predmet. Koľko vajec zniesly sliepky, tá a tá koľko dní mala nátku, atď. a všetko také zvláštne otázky. Dve-tri hodiny vydržať na vyprávkach: to je ništ.

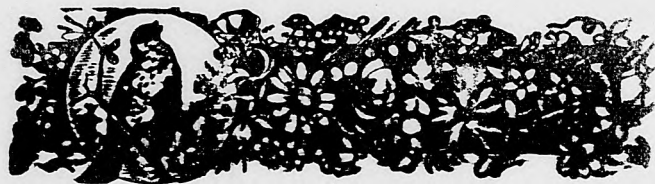
U nás tu vo Vystrkove ide to trochu fajnovšie. Ženy pri diškurovaní prechádzajú sa po rynku alebo po drotoáre, lebo aj to už máme vo Vystrkove. A po drotoáre dá sa dobre prechádzať. A diškurovať? To ešte viac! Kedy-tedy si tak postojá asi za štvrt hodiny a potom zas ďalej kráčajú. Ale neni to dobré všade si postáť a vyprávať sa, tak na príklad pred sklepom vystrkovského frizúra.

Pred tohoto domom daly sa dve paničky do veľkej hádky a to natoľko, že sa pri tom milom diškurze aj povadily. Holič špásovný človek vidiac, že sa len neprestajne vadia pred jeho oknami, chopil dve stoličky, vyniesol ich pred sklep a ponúkol paničky, aby sa sedáčky vadily, tak im to ľahšie vypadne. Ale tie neprijaly jeho zdvorilosť, lež zahanbené odišly.

Koľko rázy som bol i ja v podobnom pozížení, že učiním i ja tak múdro, jako náš pán

holič. Pod mojimi oknami je drottoár a preto i ja som musel mnoho rázy počúvať hyháky, smiechy, reči, jako by sa boly z vreca sypaly.

Vznešené povolanie má ten úd, ktorý menujeme jazyk. Boha má chváliť a zvelebovať a bližnému svojmu pomáhať. Ale jak mnoho dobrého môže zapríčiniť tento malý úd náš: tak naopak veľmi mnoho zlého, ba viac zlého môže učiniť. Preto na úzde treba držať jazyk! Bez potreby nevyprávať! Mnoho nevyprávať! Lebo mnoho reči odsúdi i svet. A preto, jestli si ctíme, vysoko vážime takého mužského preto, že jeho každé slovo, ktoré len vypovie, má svoje miesto: tak je to i u ženského pohlavia. Mlčanlivá žena ktorá jazyk svoj na úzde drží, stojí v uctivosti u ľudí, a aj u Boha. Preto, jestli cítime slabosť svoju v tomto, napravme ju a vtedy zprostime sa mnohých hriechov a budeme dokonáli!

POLITICKÉ CHYRY.

Volebné prípravy v okrese veľkotopolčanskom.

Vodcovia kresťanskej ľudovej strany volebného okresu veľkotopolčanskeho sošli sa 11. marca ku porade vo *Veľkých Topolčanoch* a uzavreli, že na každý pád postavia kandidáta kresťanskej ľudovej strany. Že koho? O tom sa poradia s ústrednou kanceláriou ľudovej strany a až potom rozhodnú, keď budú vidieť koho tam kandidovať budú liberáli, či Szulyovszkyho, alebo Tharnóczyho. Všestranne obľúbeného doterajšieho ablegáta grófa Ladislava *Hunyadyho* veľmi si žiadajú ľudáci okresu Vágvecse, bo je aj tam vo všetkých kruhoch obyvateľstva veľmi obľúbený. V porade prítomní duchovní radostné chýry doniesli o mohútnom zmáhaní sa kresťanskej ľudovej strany po celom okrese, Augustín *Gramantik* kaplán špitálsky predniesol, že asi pred mesiacom poslal menoslov voličov do každej fary okresu, aby poznačili meno každého ľudáka s krížikom (+) a liberála čiarkou alebo paličkou (—). Vo veľkotopolčanskom okrese je 78 obcí a menoslov už skoro z každej obce

prišiel zpiatky. Z poriadne označeného menoslova vidno, že v okrese je 2313 voličov, z ktorých asi 200 nebudú hlasovať. 700 je liberálov (od poly židov) a 1400 ľudákov. Jestli teda náš ľud tak bude spolu držať, ako to robia židia, slávne zvíťazíme, tým viacej, bo včul už aj viacej pánov pripojilo sa ku kresťanskej ľudovej strane.

Dr. Vilhelm *Vragássy* zažakoval sa z predsedníctva kresťanskej ľudovej strany okresu veľkotopolčanskeho. V porade prítomní ale, ohľadom na jeho veľké zásluhy, jednohlasne ho zas vyvolili a prosili o ďalšie podržanie predsedníctva. Za cirkevného predsedu ľudovej strany okresu vyvolený bol neunávene pracovitý dekan-farár preseránsky dr. Jozef Napoleon *Janda* a za notára nový kaplán topolčanský Ludvik *Németh*.

Porade predsedal krajinský vyslanec privedzského okresu Koloman *Brestyenzsky* a prítomní boli Jozef *Perényi* direktor banky chynoránskej, dr. *Janda*, dr. *Bundala*, F. *Konyakovszky*, J. *Jurik* farári. L. *Hotár*, R. *Plauek* a L. *Németh* kapláni. Alois *Raiff* direktor školských bratov z *Bojnej*, dr. F. *Zatkovics* pravotár z *Topolčan*, viacej učiteľov, remeselníkov a gazdov. Pripojenie svoje ku ľudovej strane oznámili: Julius *Finka* statkár z *Chlébian*, dr. Kornél *Vulkán* lekár špitálsky a Alexander *Filó* apatekár z *Veľkých Rippnian*.

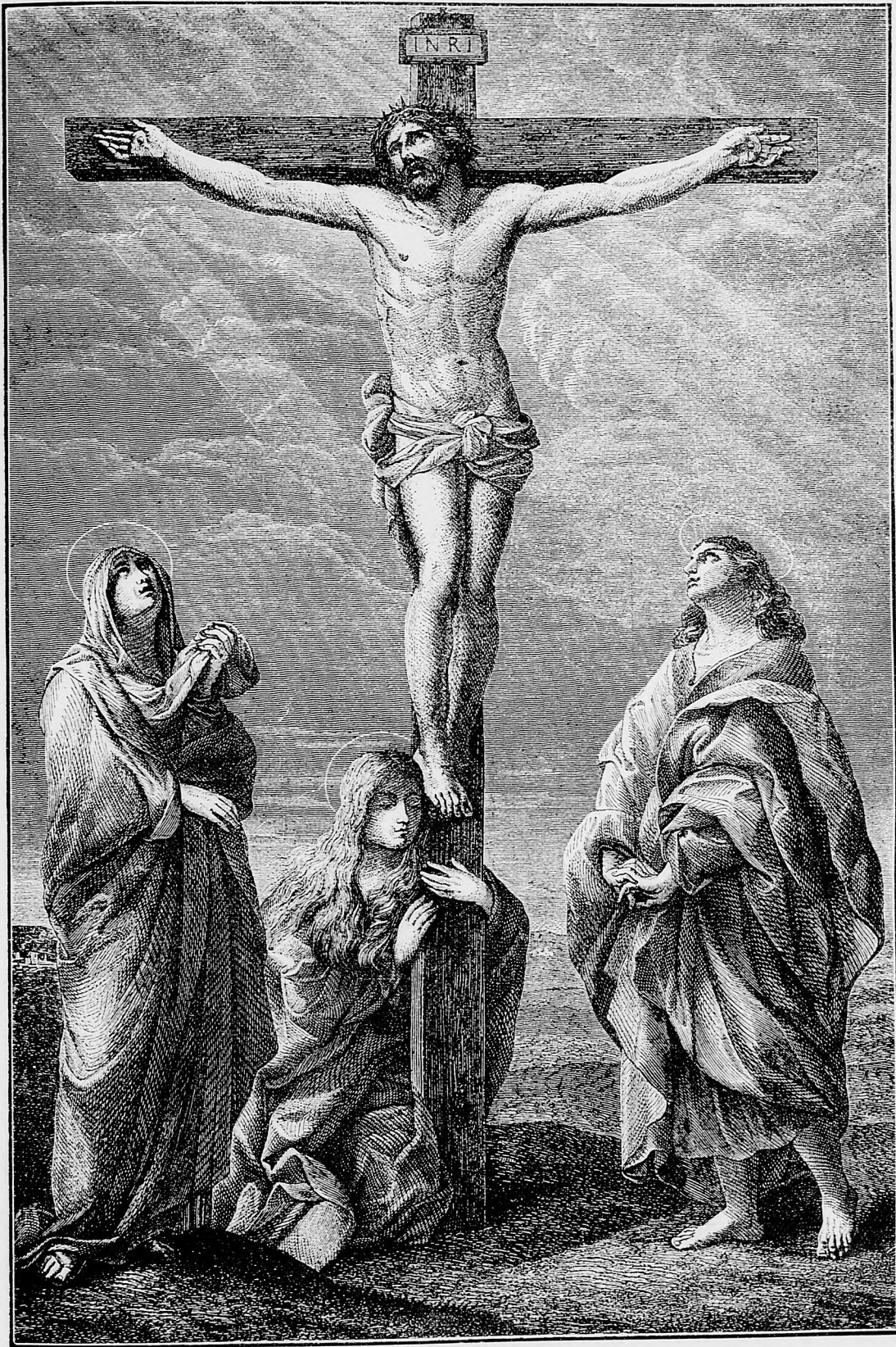
Augustín *Gramantik* kaplán špitálsky predniesol konečne, že vrchnosť cirkevná oslobodila ho terajšieho úradu, aby svoje sily tým viacej venovať mohol rozširovaniu Katolíckej Jednoty, katolíckej tlače a nadovšetko «Kresťana». Ačpráve prítomní zarmútili sa nad tým, že okres topolčanský opustí, potešila ich tá myšlienka, že v novom stave slobodnej sa hýbať a ešte viacej ako dovčul účinkovať môst bude v prospech záujmov katolíckych.

Vasvár a Rum.

V stolici Vas slávnostne prijali svojho krajinského vyslanca Franca *Buzátha*, ktorý za prítomností vyše tisíc voličov účtoval v nedeľu 13. marca predpoludní v Rume. Oduševnení voličia za hlučných ovácií uzavreli jednohlasne, že na vždy pevne budú držať s kresťanskou ľudovou stranou a za ablegáta nevyvolia iného, ako Franca *Buzátha*.

Kedy rozpustia snem? Khuen Héderváry vymenoval už skoro všade jeho fõispánov. Toto majú byť tie nové metly, ktoré očistia

21. marca, kedy aj akoiste konečne rozpustená bude. Do juniusa teda, kým sa nové voľby prevedú a snem svolaný bude k zasadnutiam, Khuenová vláda bude sa-

majú stolice, od všetkého čo neni liberalné. Krajinský snem kráľovským reškriptom odročený bol síce do 24. marca, Khuen ale svolaf dá snemovňu už na pondelok

fárit bez rozpočtu a indemnity, v každom ohľade ale tak liberálne, ako turecký sultan Abdul Hamid nekdy v Carihrade.

Z CUDZOZEMSKA.

Francúzsko. Sekularizácia — lúpež. Že sekularizácia, totiž zhabanie cirkevných majetkov je skutočne najohavnejšia lúpež, to zreteľne dokázali francúzski freimaureri a socialdemokrati. K prevedeniu sekularizácie, teda tejto verejnej lúpeže na kongregáciách, bezbožní Combes a jeho druhovia vymenovali takrečených likvidátorov. To boli takí chasníci, že len to neukradli, čo nevideli. Najnovšie taký likvidátor menom Duez z peňazí za utržené cirkevné majetky ukradol len päť millionov frankov. Likvidátora Duesa zatkli. Tí druhí lúpežníci ale sedia si slobodne vo francúzskom parlamente a v ministerských kreslách.

BESEDNICA.

Obeta spovednej pečate.

Napísal: *Michal Gahér*, kaplán Orosházskeho.

(Pokračovaní.)

Výrok.

Keď štátny zástupca a obranný fíškál svoje reči a repliky dokončili, predseda tú otázku predložil prisázným:

— Vinný je-li duchovný alebo nie?

Prisázní utiahli sa na to do pobočnej siene na poradu...

— Pst! — pst! — cengajú.

Hlboké ticho nastalo v celej dvorane sudcovskej. Otvorili sa dvere a do dvorany vstúpili prisázní.

Predseda predložil im otázku, na ktorú jeden z prisázných nasledovne odpovedal:

— Pred Bohom a ľudmi znie výrok prisázných: Ovšem, duchovný je vinný v tejto vražde.

— Koľkými hlasmi ste vyniesli tento výrok? — pýta sa predseda.

— Osmi áno, naproti štyrom!

Na to stal hore štátny zástupca a žiadal, aby duchovného na smrť odsúdili.

Predseda opýtal sa duchovného:

— Chcete na ostatný ráz niečo povedať?

— Nič. Všetkým tým, ktorí ma na smrť odsúdili, srdečne odpúšťam. Zomrem nevinne.

Sudcovia podľa 302. §. trestného zákona, Franca Montmoulin San Viktoárskeho farára pre zpächanie lúpežnej vraždy odsúdili na ztatie hlavy (gilotina).

Na smrť odsúdený, nevinný duchovný pokojne, takrečeno s radosťou slyšal výrok. Pohliadol k nebesiam a po tichy povedal:

— Deo gratias! Dakujem ti milý môj Spasiteľu, že si mi tento veľký dar, túto drahú korunu venovať ráčil. Ty si nevinne zomrel na dreve kríža za nás hriechnych a ja by som fa nemal s radosťou nasledovať? Teraz už rozumiem tvoje slová: «Kto zamnou chce isť, nech zapre sám seba, nech vezme svoj kríž a nasleduje ma, keď mňa prenasledovali, i vás budú prenasledovať. Sluha nemôže byť väčší, ako jeho pán. Kto život ztratí pre mňa, najde ho. Radujte sa a veselte sa, pretože odplata vaša hojná bude v nebesiach...»

Žandári pojali duchovného a zaviedli ho zpiatky do žalára, kde aj jeho matka počula, ako ľudia na ulici vykrikovali:

— Farizej!

— Vrah!

— Zlodej! Zaslúžiš tento smrtný trest!

Načúvala a aj to slyšala:

— Predsa ho len odsúdili. Dozaista na druhý týždeň zotnú mu hlavu...

Je pravda, zarmútená matka prichystaná bola na tento výrok. Hrozná žalosť predsa prebodla jej materské srdce...

Ponevác niako nebolo možno dokázať tú žalobu že duchovného matka a sestra tiež majú čiastku v tejto vražde, skrze to totiž, že duchovného nahovorily k vražde a lúpeži, aby sa k peniazom dostať mohli — obe pustili na slobodu.

— On nevinne zomre — hovorí k matke dcéra ktorá v meste Aix bola vydatá a teraz už vdova — ale my jako budeme ďalej žiť v tejto veľkej haňbe a potupe a ja jako vychovám moje dietky? Radšej by som s ním umrela, jak tú veľkú biedu, haňbu a potupu znášať, do ktorej nás smrť našeho brata uvalí. Je pravda, my sme o tom presvedčene, že on nevinne zomre, ale svet...

I začaly obe ľútostive nariekať.

V chudobnom ich bydle navštívil ich v mene arcibiskupa rektor semenišťa a proboval ich tešiť:

— Je pravda — povedal — že pre veľkú haňbu nemôžete tu ostať, ale nezúfajte. Ja som sa už postaral o vás, shováral som sa s La Granžským pánom farárom, u ktorého Franc blízko desať rokov bol kaplánom, vy budete jeho dom viesť a aj vaša matka dostane tam príbytok.

Veľkonočné sviatky sa už minuly, nasledovala biela nedeľa. Odsúdený prichystal sa na smrť, ponevác po sviatkoch každý deň mohol očakávať, že smrteľný výrok na ňom prevedú. Bol úplne spokojný.

Žalárnici ho neprestajne pozorovali a veľmi sa čudovali nad jeho chovaním. Nelamentoval, nereptal, ba ani sa neponosoval, vážny bol a moc sa modlil, nebol smutný, ba čo viac z očí jeho žiarila nadprirozená blaženosť. Tešil sa nasledujúcou myšlienkou: ja zomrem jako obeta spovednej pečate kňazskej povinnosti. Cirkev svätá moju smrť považovať bude za mučedeľ-

níku, tak jako svätého Jána Nepomuckého. Naša viera nás učí, že takáto smrť očistí nás od pokuty, ktorú za hriechy naše trpeť máme v očisti. Keď si na toto myslím, považujem sa za najšťastlivejšieho človeka. Iba toho sa obávam, že mučedelníckej koruny není som hodný.

Jeho potešenie bolo tým väčšie, keď rektor seminára priniesol mu Svätosť Otárnu. To ho tiež uspokojilo, keď sa dozvedel, že jeho drahú matku a sestru na slobodu pustili a že o ich budúcnosť postarali sa dobrí ľudia.

Takto uspokojený čakal na poslednú hodinu, keď ho usmrtili a keď sa dostaví pred Kristom Pánom, ktorý najlepšie zná jeho nevinosť.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNIK.

Slávnosť svätej koruny Uhorska v Ríme. Pri slávnosťach odhalenia pomníka pápeža Sylvestra II., ktorý sv. Štefana ozdobil kráľovskou korunou od 11—22. apríla prítomní budú osvietení páni biskupi: Wolfgang Radnai, gróf Mikuláš Széchényi, Ludvík Balás, gróf Julius Zichy, Tibor Boromisza a dr. August Fischer-Colbrie.

Chýry zo Spiša. V Podhradí dňa 1. marca zhořely tri domy. Že ako oheň povstal, je ešte neznámo. — Haligovského rímsko katolíckeho učiteľa Jána Lojkovica za učiteľa vyvolili v Liesku (Orava). Haligovce v ňom moc ztratili, za čas svojho tamojšieho jednoročného účinkovania stal sa vzorom katolíckeho učiteľa. — Naš osvietený pán biskup Alexander Párvy k útratám v Slatvine sa stavať majúcej r. k. školy prispel so 400 korunami a obci Vojkfalva dal na ten istý cieľ 300 korún. — V Levoči dňa 1. maraa ráno zhorel jeden dom. — V Kacvine na uprázdnenú organistsko-učiteľskú stanicu vyvolili Jozefa Richveisza, druhého učiteľa nedeckého. — V Lehnici košíkársky naukobeh zatvoril sa dňa 9. marca. — V Starej Vsi vyvolili za rychtára obuvníka Jána Pjontka, ktorý neužíva žiadneho liehového nápoja. — Minulého týždňa mali sme mrazivé noci, obyčajne bolo v noci 5. stupňov zimy.

Chýry z biskupstva košického. Dňa 12. marca bol výročný deň, čo osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie vysvätený bol za biskupa. Z tej príležitosti v sídelnom chráme biskupskom odbavovaná bola slávnosť sv. omša, po ktorej kapitula košická a zastupiteľstvo diecezanského duchovenstva dostavili sa na poklonu u osvieteného pána biskupa a predniesli mu vrele blahoželaní. — Osvietený pán biskup dr. August

Fischer-Colbrie na rímsko-katolícku školu v obci Felsődobsza daroval 500 korún. — Pamiatku Alexandra Eszterházyho, bývalého direktora tunajšej kráľ. akadémie odbavovali 18. marca, pri čom osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie slúžil requiem a slávnosťnú reč držal dr. Ferdinand Bernolák, nástupca zosnulého. — Na fond Eszterházyho osvietený pán biskup daroval 100 korún. — Barón Julius Jósika 6. marca peknú prednášku mal v katolíckom čitateľnom kruhu s názornými obrazmi o Lourde a tohože dňa v katolíckom tovaryšskom spolku v názorných obrazoch predstavil Rivieru. — Arnold Hoffmann profesor bohoslovía v katolíckom autonómnom kruhu vydržoval ponornú prednášku 12. marca. — V mnohých obciach na území košického biskupstva najnovšie utvorili Katolícku Ludovú Jednotu. — Opravený a veľkolepe ozdobený kostol v obci Morva, filialke to farnosti Vásárhely 1. marca posvätil Alexander Oppitz, okresný vicedekan mesta Nagymihály. O opravu a ozdobu kostola veľkých zásluh zadovážil si miestny farár Ludvík Kristóff.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Stoličný gazdovský spolok 17. marca zariadil tu jarmok na piniěauských plemenákov. Na jarmok dohnali a predali tam aj mnoho pekných plemenákov. — Stoličnému gazdovskému spolku ku podpore chudobných obci pri zaopatrení plemenákov, ministerstvo orby povolilo 454 korún. — Za starých sluhov do 1. apríla a za nových hneď ako do služby vstúpi, treba platiť dane 120 halierov, bo ináč jestli do choroby upadnú, nedostanú krajinskej podpory. Dľa nariadenia zákonov popis a preskúmanie dobytku poťažne zdravotného stavu zakončuje sa už v šárišskej stolici. Behom tohoto mesiaca previesť sa má tiež očisťovanie stromov od husenie a hmyzu. — Odmeny za dochovávanie peknej lichvy, z krajinskej podpory 2500 korún tohoto roku udeľovať budú hospodárom v obciach: Berzevicze, Margonya a Široká. Semeno na siatie radíme kupovať v gazdovskom potravnom spolku. — Kisszeben: V tunajšom volebnom okrese popis voličov behom tohoto mesiaca prevede hlavný slúžny Árpád Bánó, údom popisnej komissie je i Ján Dobránszky katolícky farár zo Široká. O výsledok týchto popisov zvlášte ľudácki voličia nech dopýtajú sa v miestnosťach svojho notariatu. — Jernye: Velební otcovia lazaristi Jozef Báthora a Ján Bottka vydržovali tu sv. missie od 6—14. marca s veľkým duševným úspechom a za prítomnosti národa z celého okolia. Veľmi pekná bola záverečná processia, na ktorej bralo účasť duchovenstvo celého okresu. — Alsósebes: Ročný lichvací jasmok vydržia sa tu 23. marca. — Palocsa: Tunajší farár Géza Zsebráczky o včelárstve vydal v slovenskom jazyku veľmi osoznú a poučnú knižočku, ktorú s týmto vrele odporúčame šárišskému národu a vôbec slovenskému ľudu.

Do Srbska netreba cestovný pass. Z Belehradu oznamujú, že srbský minister vnútra nariadil, aby na Srbské hranici od tohoto času nežiadali cestovný pass od cestovateľov. Do Srbska teda možno cestovať a aj

zo Srbska možno odcestovať bez toho, že by bolo treba ukázať cestovný pass. Uhorská pohraničná stráž na hranici prirodzene aj od tohoto času bude žiadať preukázanie cestovného passu.

Vykazujú židov z Ruska. Z Petrohradu píšú, že minister vnútra takmer každý deň vydáva nariadenie, ktorým sa vykazujú židia. Tak minulý týždeň z Rigy, z Kazanu a z Veronu vykázali sto židovských rodín, ktoré už od viac desaťročí bývaly na týchto miestach.

Miery uhodnovernujúci úrad. Valné zhromaždenie stolice turčianskej následkom interpelláci tamojšieho obchodníka Jozefa Fábryho uzavrelo, že poprosí ministra obchodu, aby v Turč. Sv. Martine postavil úrad pre uhodnovernovanie mier, Minister teraz upovedomil o tom stolicu, že jej prosbu preto nemôže spiniť, lebo sa pridržá tej zásady, že len v takom okrese postaví takýto úrad, ktorý má aspoň 8000 na uhodnovernovanie mier povinných stránok a ktorý ročne padne aspoň 530 uhodnovernení. Ponevác ale v Turč. Sv. Martine roku 1906. bolo len 66, v roku 1907. len 63. a v roku 1908. len 62 uhodnovernení mier, následkom toho postavenie uhodnovernujúceho úradu drží za zbytočné.

Lueger zomrel. Viedeňsky hlavný mešťanosta Karol Lueger po dlhej a trapnej nemoci zomrel 10. marca rano po 8. hodine. Zosnulý bol vodcom rakúskych kresťanských socialistov a vo verejnom živote Rakúska hral veľký zástoj. Bol všeobecne známy čo veľký nepriateľ Uhorska a uhorská verejná mienka neraz bola prinútená dať náležitú odpoveď na jeho nápady. Narodil sa vo Viedni roku 1844. Roku 1874. otvoril si právotársku kanceláriu a čoskoro bol zvolený za člena viedeňskej obecnej rady. Za viedeňského hlavného mešťanosta zvolený bol roku 1897. Zvolenie Luegera za mešťanosta jeho veličenstvo dvakrát nepotvrdil, až keď bol Lueger zvolený po tretikrát a začaly sa po uliciach Viedne odohrávať demonstrácie za Luegera, jeho veličenstvo voľbu potvrdil. Od tých čias okolo vývinu Viedne Lueger nadobudol si veľké zásluhy.

Vražda s horócou masťou. Z Jágru (Eger) oznamujú, že tamojšie štátne zastupiteľstvo od žandarmerie dostalo nasledujúcu zprávu: Jeden človek v obci Szarvasgede, ktorý za 7 rokov bol v Amerike, po tieto dni vrátil sa domov, lebo už chcel žiť v kruhu svojej rodiny. Zo železničnej stanice Apc pešo šiel do svojej dediny a na ceste sa stretol so svojim švagrom, ktorý ho ale nepoznal, lebo sa veľmi premenil. Konečne sa ale predsa poznali a natešený švagor sľúbil, že na druhé rano príde k nim do obce Szarvasgede. Keď vystahovalec prišiel domov, vtedy bol už večer a ani jeho vlastná žena, ani tetisná ho nepoznala. On sa im ale nedal do známosti, ani len vtedy, keď mu dali večeru a nocľah. Ba s nevestou začal ešte aj žartovať, ale tá ho poriadne vyhrešila. Muž sa ani vtedy nedal do známosti, prosil za odpustenie a ľahol si spať. Čoskoro zaspal. Ale v testinej, ktorá videla, že ich hosť má u seba veľa peňazí, vzkrsla strašná myšlienka. V jednom

hrnčoku svarila masť a potom vliala do otvorených úst svojmu zaťovi, ktorý z masti sotva gľy prežrel a natoľko si popálil vnútornosti, že o krátky čas za nesmiernych múk zomrel. Testiná vtedy zavolala svoju dcéru, ktorá takmer zomrela od ľaku. Ale čože už teraz bolo robiť. Mrtvého človeka odviekli do komory. Švagor už včasne rano natešeným hlasom hľadal svojho navrátiťšieho sa švagra. Len vtedy zvedela manželka, že matka zavraždila jej muža. Od ľaku ju porazilo na srdce a naskutku zomrela. Hriešnu testinú žandarmeria zatkla.

DOPISY.

Stará Ves (Spiš. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Račte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Krestane.»

V prvom rade na vedomie dávam katolíckemu obecnstvu, že miestni členovia Jednoty Katolíckeho Ľudu, dňa 16. februára vydržovali tu dosť pekne navštívenú poradu, na ktorej prítomný bol aj zverolekár Franc Mohl.

Účtovnú reč o účinkovaní Katolíckej Ľudovej Jednoty behom roku 1909. držal richvaldský farár Franc Klein. Reč svoju začal s nasledujúcimi slovami:

«S radosťou som prišiel k vám, aby som sa dnes s vami spolu oduševňoval a tešil nad tým, že jak krásne rastie ten strom, ktorý pred dvoma rokmi takrečeno ešte len horčičným semenom bol, t. j. strom Jednoty Katolíckej, aby som sa tešil s vami nad tým, že jak mohutne šíri sa ten zmužilý tábor, ku ktorému ste sa mnulého roku aj vy oduševnene pripojili.»

Potom nám nepodvratne dokázal, že Jednota tak ohľadom poučovania Ľudu ako aj právnej rady veľmi svedomito vyplnila svoj sľub a svoju úlohu. Pritom nás povzbudzoval ku stálemu sebauzdeleniu: «Vzdelávajme sa, učme sa — povedal — však vedomosť je po viere ten najväčší poklad. Len rozumný gazda a remeselník môže v terajšom svete napredovať: sprostý vždy zostane a nikdy nepríde k tomu právu, k tej úcte, ktorá mu patrí.»

Napomínal nás, že my ako stredisko celej Magury a ako takí, ktorí sme tuná mnohými nepriateľmi našich kresťanských zásad obklúčení, mali by sme byť v tejto veci prví.

Za tým nás k ďalšej vytrvanlivosti napomínal, keď nám povedal: «Naším protivníkom by sme nateraz nemohli väčšiu radosť urobiť, ako keď by videli rozpadáť sa ten náš tábor; aj vy milí susedia, verte mi, by ste

nemohli väčšiu radosť spôsobiť vašim tunajším inovercom, ako keď by ste teraz zanechali zástavu Jednoty Katolíckeho Ludu. Či snáď prítomne neni na to potreby, aby sme sa sdružili a bránili? Či sa už ztratili nad nami strašné mrákavy? Veru nie! Práve teraz kričia freimaureri a socialdemokrati z celých plúc, aby zhabané boly cirkevné majetky, aby zo všetkých škôl vyhodnený bol križ, ten najsvätejší znak nášho spasenia, práve teraz sa ide utvoriť jeden spolok, ktorý silou a mocou na tom chce pracovať, aby kňazi s katechizmom a s bibliou vykázaní boli zo škôl. Máme sa teda teraz brániť rukami a nohami. Nadovšetko v tých obciach, kde je obyvateľstvo miešaného náboženstva, ako tuná v Starej Vsi, katolíci len tak prídu k dačomu, len tak budú v stave zodpovedne svojmu počtu vplývať a nspravovanie obecných záležitostí, keď budú všetci jednej a tej istej vôle a v žiadnej otázke sa ich mienky nerôznia. Že jaký výsledok to má, keď jeden v pravo druhý v lavo fahá, o tom ste sa sami na vašej vlastnej škode veľmi smutne presvedčili pri poslednej voľbe obecných výborníkov. Keď by ste všetci katolíci staroveskí boli spolu držali, nebolo by sa mohlo stať, že vo vašom výbore teraz inoverci, ba takrečeno nekresťania sú vo väčšine, že teraz tam — žiaľbohu — už len troch gazdov máte! Taká svornosť ale nezrodí sa z dnes na zajtra, k tomu je to potrebné, aby všetci stále do jednej a tej istej vychovávacej školy chodili, kde sa stále poučujú a čítajú o veľkej potrebe spoludržania a kde budú vyučení na to, jako treba vystupovať vtedy, keď chcú docieľiť právnych úspechov. Takouto školou je ale Katolícka Ludová Jednota.»

Výborný rečník nás aj na to upozornil, že je našou mravnou povinnosťou, jestli sa už dakedy pravotíť musíme, všemožne podporovať nového a jediného katolíckeho advokáta Winklera a ho aj sem prichodiacim ostatným magurčanom odporúčať.

Na tej porade prehovoril ešte aj horlivý katolik a a obuvník Jozef Gürsching a všestranne ctený gazda Franc Ogibovics nám zase z novin veľa poučného prečítal. Že sa porada — chvála Bohu — skvele vydarila, toho zrejším dôkazom je, že hneď na mieste osmoria predplatili dobré katolícke časopisy.

Milí bratia! Nové krajinské voľby sú nám už pred dvermi. Hor' sa do boja! Spojme sa už teraz v jeden silný tábor kresťanský. Nepozeraťme ani na pravo, ani na lavo, nedajme nič ani na panskú lásku, ani na panské sľuby alebo výhražky, idme smelo ako neohrození bojovníci Kristovi, do boja za naše Iudské, spoločenské, občianské a náboženské práva!

S radosťou oznamujem všetkým voličom, že kre-

šťanská Iudová strana na porade 28. februára v Podolinici vydržiavanej už vyvinula svoju krásnu zástavu a a za kandidáta kresťanskej Iudovej strany vyhlásila dra Antona *Beszku*, pravotára prešovského; a síce z tej príčiny, bo dľa terajších okolností zástavu kresťanskej Iudovej strany najskôr jeho osobou možno priviesť k víťazstvu. Milí voličia! Podporujte ho s telom i dušou, aby už raz aj v našom okrese zvíťazily kresťanské zásady. Hor' sa do boja!

Nech žije dr. Anton *Beszku*, kandidát kresťanskej Iudovej strany!

Neohrozený volič.

* * *

Z prievidského okolia.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokocentý Pán Redaktor!

Prosim o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresťane».

Budú tomu štyri roky, čo sme si my kresťanskí hospodári v Prievidzi jeden peňažný ústav založili, pod firmou Hospodárska Banka. Za tento krátky čas Banka táto získala si úplnú dôveru obecnstva a ponevác obchod svoj len solidne prevádza a nepúšťa sa do krkolomných špekulácií, už minulého roku vykázal vedela vyše 15 tisíc korún čistého zisku, tak že cena účastin, pri tomto ozaj skromnom ale počestnom šafarení z 50 korún na 75 poskočila. Aj táto okolnosť svedčí o tom, že vedenie Banky nachodí sa v spoľahlivých rukách a že verejnosť úplne dôveruje vo správe banky.

A predsa našiel sa starý páňko, bývalý krajinský poslanec, nádejny kandidát liberálnej strany, rudňanský statkár atď., ktorý opovážil sa našu Hospodársku Banku verejne napádať, podozrievať, pomlúvať a o nej klebety rozširovať, čím škodí chce dobrému menu banky a jej direkcii. Pýtam sa toho páňka, je-li to gavalierstvo napádať statočných Iudí? Vie-li to dokázať, že naša Hospodárska Banka taká je, za akú ju on vyhlasuje? Patrí sa to, je to páňsky charakter, stránky od banky odvádzať a účastinárov plašiť s takými chýrmi, ako čo by Banka pred bankrotom stála? Prečo že klebetí ten starý páňko o Banke? Preto, lebo ona prekvitá alebo že je ona kresťanská. On je liberál a ako čuť, mieni znovu rozvinúť v okrese zástavu liberálnu, ktorej tu ale nikto neverí, takýmto hnusným spôsobom chce voličov od Iudovej strany odplašiť a k sebe privábiť. To sa mu ale nepodari, lebo v celom prievidskom okrese nenajde desať voličov, ktorí by naň hlasovali. Dávno to bolo, keď sa on za huspeninu k mandátu dostal. Nastaly iné časy. Napokon ako sa dozvedáme, toho starého páňka

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhš
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárník Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko..

nechce ani Héderváry, hoc sa mu núka a ani v nitrianskej stolici nenie okresu, ktorý by ho kandidoval, hoc zaviedol noviny, že vystúpi v okrese tapolčianskom. Odtiaľ ale to mu odkázali, že také starožitnosti, aká je aj on, nepatria viac do krajinského domu, lež do múzeuma.

Keď som takto previedzsku Hospodársku Banku od hlúpych a vymyslených klebiet očistil, výzvam pánov gazdov okresu prievadzského, aby sa ku banke chovali tou istou nezlomiteľnou dôverou, ktorou ju aj dovčul počtali. Banku túto spravujú počestní kresťania a nie liberáli a klebetári.

Učastinár.

* * *

Zo žabokreckého okresu.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom milom «Krestane».

Tak sme počuli, že liberáli, nadevšetko ale židáci okresu žabokreckého kandidovať chcú u nás súdruha z jejich strany. Nech sa páči! Len že či ho vyvolia? Ja hovorím že nie, lebo veď my ľudáci sme vo väčšine a tak liberáli vopred vedieť môžu, že ich kandidát tak prepadne, ako kedysi Rudnay buchnul. Načo sa teda pachoríť? Načo robiť krik a hurt po okrese? Či hádam na to rátajú, že nás pálenkou omámia a peniazmi podplatia a zakúpia? To je nestydatosť! My sme vždy statočne vydržali pri našej kresťanskej ľudovej strane a vyhli sme všetkým podvodom. Takito budeme aj pri budúcej voľbe. Veď by to haňba bola, keby sme neverní zostali ku našej kresťanskej zástave a išli obejmať sa s liberálmi a oblizovať sa so židmi. Nie, to sa nestane! My nebudeme zradcami! Pôjdeme tam, kde nás naši duchovní otcovia povedú. Tak sa patrí, aby stádo nasledovalo vždy svojho pastiera.

Nech žije kresťanská ľudová strana! Dolu s liberálmi!

Volič.

* * *

Hruštín (Orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otuhodný Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Krestane».

To už volačo znamená, podistým budú voľby, keď nás Hruštinov, Babincov, Lehofanov a vôbec

všetkých furmanov a dedinčanov čo sa u neho pristavia, náš Arnold z Podzámku lapá, častuje a nahovára, aby sme vraj všetci len na tú novú vládu, na Khuenovú stranu hlasovali.

Nuž pán Arnold, čo že sa stalo? Čo že vám musel ten Khuen, tá nová vláda posľubovať, že sa tak tuho zaň zaujimate, vy, čo ste nás tak veľmi do Kubína nahováral, ba vysielal, toho staroliberála, nového fõišpána vítať? Prečo ste sa vy stavec i s vaším synom miesto koňov do jeho voza zapriahli? Pomáhali vám pri tom výberci Weiss, Steiner a viacej ctených židov z Kubína!

Nuž veru pán Arnold, to vy za darmo nerobíte a že sa vy so Steinerom, výberčím, Weissom a s ostatnými krémarmi tak veľmi radujete, to je nám veľmi podozrivé, to pre nás a uáš slovenský kresťanský ľud nemôže byť ani dobré a ani prospešné!

Veď ale my si už tiež pozor dáme. Vaše oldomáše si vypijeme, vašmi rečiami sa ale podviest nedáme. My Hrustinci sme s liberálmi a mamelukmi nikdy nedržali, na to nás ani oldomáše, ani pálenka nenevedú, my sme horliví ľudáci, viere oddaní kresťania a za ablegáta vyvolíme si Oravca, horlivého kresťana, nášho milovaného hlavného župana Georga Bullu.

Počuli sme, celá Zálola je za neho, nuž ani my sa neodtrhneme, ale všetci do jedného zaň zastaneme a akokoľvek sa to nevidí liberálnym tatárom, istotne zvíťazíme.

—voj.

* * *

Breza (Orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

S dovolením znovu prichádzam s týmito pár riadkami.

Pán Georg Bulla, bývalý hlavný župan 5. marca bol u nás a v peknej reči vysvetlil nám zásady našej kresťanskej ľudovej strany. S šli sa všetci občania a na čele s našim rychtárom všetci mu ruku a slovo statočnosti dali, že ho ako známeho priateľa a milovníka nášho slovenského ľudu najhorlivejšie podporovať budú.

Ako som sa presvedčil a počul, celá Záhola ako múr zaň stojí!

—čik.

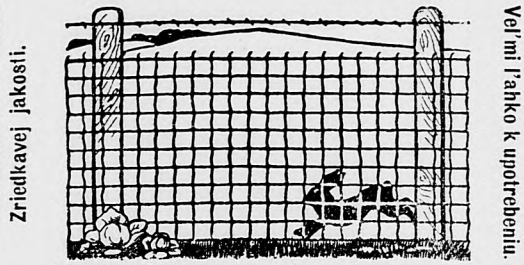
Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet) «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drôtu

nedostížiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drôtu. — Zabarviť netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drôtu

Budapest, VIII., Űllői-ut 48/60. sz. Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Rozmary a žarty.

Zo školy. Učiteľ: Koľko husí máte Palko?

Palko: Dvanásť!

Učiteľ: Vyrátaj, keď by ste z nich tri predali, koľko

by vám zostalo?

Palko rozmýšľa dlho a konečne povie:

— Ale nepredáme ani jednu!

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. O včelárstve budúce.

V. H. Č. Teda zas len s tými liberálmi? Nebojíte sa Pána Boha?

S. H. B. Jednotár podporuje len katolicke pohyby.

Zvedavý N. Veď príde na psa mráz.

Na predaj 17 jochov dobrej zeme, z čoho 8 jochov je oranej zeme, 2 jochy sú lúky, 3 jochy sú pasienky a 3 jochy hory. Posiate sú 4 jochy pšenicom, 2 jochy lednikom, 2 jochy sú na kukuricu a krumple. Dom a stodola murované a škrydlou pokryté. Pri dome je pekná zahrada s ovocnými stromami. Bližšiu zprávu podáva Jozef Fučák hospodár. Sesvete, p. Pleternica. Slavonia.

Nech každý vezme v známosť, že proti nácthe zachrypnutiu, zašlajmovaniu vítečný liek je Fellerov Elsafluid. Presvedčiť sa môže každý, že tento liek pri kašľaní a bolení prs liečive a obcerstvujúce pôsobí. Tucet na prôbu 5 korún, 2 tucty 8 kor. 60 hal. posielá lekárnik Feller, Stubica, Kostolná ulica 18.

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pomínú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplné vyzdravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na prôbu franco 5 korún. V. Eugen Feller lekárnik, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 14. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tísiská K 28·20—29·20, stolnobelohradská K 27·70—29·10, peštianska K 28·10—29·10, banátska K 28·10—29·20. — *Raž*: prvotriedna K 18·65—18·75, druhotriedna K 19·20 do 19·30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·10—14·20, druhotriedny K 13·80—14·00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15·70—16·00, druhotriedny K 15·20—15·60. — *Kukurica*: K 12·20—12·40 *Repica*: K —. —. —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22·02	21·00	21·40	21·00	20·60	201·0	19·10
		č.	7	7½	8		
		K	17·20	14·80	7·60		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5·80, hrubé K 6·00.

Strova: Fazula obyčajná biela K 22·00—21·00, azula strakavá K 16·00— —. — **Hrach**: nelúpaný, čistý K 30·00—31·00, lúpaný K 46·00—54·00. — **Šošovica**: čistá K 26·00—36·00. — **Konopné semä**: K 23·00 do 24·00. — **Mak**: K 55·00—57·00. — **Rasca (kmin)**: Kor. 107·00—108·—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 180·00—181·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 153·00—154·00, 3-kusová K 156·00—157·00, vidiecka K —. —. — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 178·00 192·00, lucerna jasnozrná K —. —. — za 100 kg**Lekvár**: srbský K 40·00— bosenský K 44·00—46·00 po 50 kilogr.**Koloniálny tovar**: *Cukor* v klobúkoch K 84·00 do 84·50, kockový K 86·50—86·50, žltý K 84·50—84·50 za 100 kilogr.**Spiritus**: Rafinovaný odanený vo veľkom 179·00 do 180·00. Denaturalisovaný, ku priemyselým účelom jeden barill 50·50—51·00.**Petrolej**: Fiumánsky krištálový K 35·50, fiumánsky White-Star (***) K 29·50 za 100 kilogr. so —. —. —.**Zemiaky**: (hornouhorské) ružové K 6·50—7·00, žlté K 6·80—6·80 za 100 kilov.**Slivy**: bosenské (100 kusové) K —. —. —. — srbské (100 kusové) K 22·50—23·00 po 50 kilogrammoch.**Vajcia**: prima uhorské K 76—78, od Tisy K 74—75, sedmohradské K 74—75 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec vo veľkom.**Drúbež** (hydina) živá. Husy kŕmené K 1·60—1·70 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1·80—3·20, slepky na polievku K 3·30—4·30 za jeden pár.**Maslo**: k čaj K 2·70—2·90, k vareniu K 1·80—2·40u syr 20—24 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšírovaným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách shotovujú z kalmuku a barchetu, odhodlali sme sa, že zvláštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôroku pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sôdpovedajú všetkým nárokom objednávateľov.

Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovec na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 50 kr.

Už dva predmety na prábu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcem možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lichvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoet Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2.20.

Výlučná adresa objednania:

SOHR, rozposielajúca osada uhorských pokrovcov na kone SOMOGYSZILL.

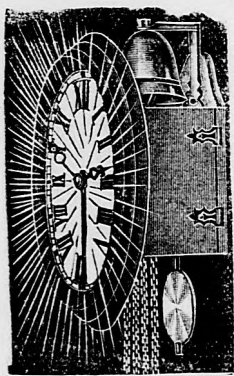
Za dobrotu a pôvodnosť tovaru záruka.
Za nezodpovedné dáme zpatky peniaze.

Brády-ho

Žalúdkové kvapky s ochrannou známkou Panny Marie mariaelskej, ktoré ľud menuje žalúdkovými kvapkami mariaelskými, už od tridsať rokov tak osozne pôsobia, že v každej domácnosti nevyhnutne sú potrebné. Kvapky tieto nedostiziteľne dobre účinkujú pri každom druhu zhubení žalúdka, proti záhe, neriadnej stolici, kŕčom v žalúdku a v hlave, dávaniu, bezsnosti, bezkrvnosti a biadosti. K dostaniu sú v každej lekárni. Cena veľkej zasielajú. Objednať sa môžu poštou a zasielať fľašky K 1.40, malej fľašky 80 hal. 6 fľašiek 5 K, 3 duplované fľašky za 4.50 K franko sa K. Brády lekárňu k „Uhorskému Kráľovi“ Viedeň, I., Fleischmarkt 2., Sklad 212. Pozorujeme na ochrannú známku s vyobrazením Panny Marie Cellanskej, načervene zábalenie a na podpis pod obrazom. II

Budiček hodiny s vežovým zvonom

Ia. kvalita s 30 hodinovou chodbou, s bijúcim s rojom celých a polhodin, budiček s hlasitým zvonom hladko polirovaný, okrúhly rám 30 cm. priemeru, číselník pod sklom, komplet s 3 zlato-bron zovazanými fažičkami, zárukou 3 rokov na pisme len K 6.60. Číslo 443-1/2 s ceternikom v noci osvieteným K 7.20. Risiko vytvorené. Výmena povolená. Vrátenie peňazi. Rosposiela s poštovou dobierkou alebo pri poprednom zaslaní peňazi

Prvá fabrika hodín

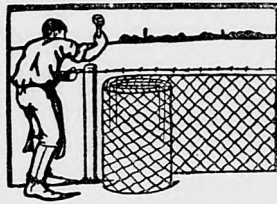
HANNS KONRAD c. k. a. dvorný zásielca
Brüx č. 1903. Čechy.

Veľký bohato ilustrovaný cenník s viac ako 3000 vyobrazeniami zasiela sa každému na žiadosť zdarma a franko.

Hľadáte

dobry a spoľahlivy prameň zadováženia rozličných potrebných a osožných predmetov každého druhu, pýtajte sa na dopisničke bohato ilustrovaný hlavný cenník s viac ako 3000 vyobrazeniami od c. a k. dvorného zásielcu

Hanns Konrad
Brüx č. 2136, (Čechy).

Plot z drôtu najlacnejší

k dostaniu je v dielni

Michala Stadler

na drotové pletivo, sitá a ploty roku 1872. založenėj.

Budapest, VI., Váci-körút 43.

Cenniky franko. Spofahlivá a chytrá výsluha.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

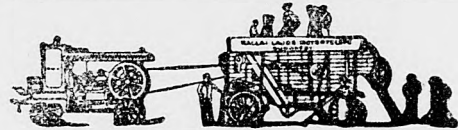
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelėj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje a mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchšej a najdokonalejšej mlátebný stroj priľomnosti !!
Bez strojníka lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďtie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednani 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkany červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovom lobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Bensch v Deschenitz** číslo 826. Böhmérwald. Cenniky franko zdarma.

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prupať treba len povodný slanovinový lieh sily.

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

■ ■ Budapest, ■ ■

Szentkirályi-u. 28.

Viac ako 3000

vyobrazenia

potrebných článkov

a príležitostných darov každého druhu obsahuje môj najnovší hlavný cenník, ktorý každému hneď

darmo a franko odošle.

C. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad
Brüx číslo 1912. (Čechy.)